

conditions du travail“, Dijon 1903; Raynaud: „Le contrat collectif du travail“, Paříž 1928; Slessor: „The law relating to trade unions“, Londýn 1927; Carnelutti: „Teoria del regolamento collettivo dei rapporti del lavoro“, Padova 1927.

Ervín Hexner.

Komasace

viz Agrární operace.

Komise úsporná.

Úsporná parlamentní komise byla zřízena knávrhu posl. Kramáře zákonem č. 301/1921 Sb.

Komise skládá se z 24 členů a tolikéž náhradníků; 16 členů a 16 náhradníků volí poslanecká sněmovna, 8 členů a 8 náhradníků senát a to vždy na 1 rok; zvolení členové však, pokud zůstávají členy N. S., podržují své funkce, dokud nebudou noví členové zvoleni. Členy (náhradníky) komise nemohou býti členové vlády, zaměstnanci státu a zemí. Předpisy o volbě jsou stejné jako předpisy pro volbu Stálého výboru (§ 54, odst. 3., 4. a 6. úst. list.). Úkol komise jest stanoven všeobecně v §§ 1 a 6 zák. Komise má se snažiti o největší možnou úspornost v hospodaření státu, země (župních svazů a žup), zejména i v podnicích, ústřednách a komisích. Za tím účelem komise zkoumá zejména, zda vydání pohybují se přesně v mezích rozpočtu, zda jsou účelná a finanční síle státu a zemí resp. jejich podniků a poplatnictva úměrná, zda počet a platy zaměstnancův vyhovují potřebě toho kterého oboru, zda jsou zaměstnanci jmenování a povyšování podle zákonných předpisů a jaký mají obor činnosti. Úsporná komise vykonává tedy rozsáhlou kontrolu účetní, správní a rozpočtovou. Aby úkol svůj mohla řádně plniti, opatřena jest mimořádnými právy (§ 1), totiž

1. může jednati i z vlastního podnětu a ne tedy jen o tom, co jí bylo z plna přikázáno (§ 3);

2. jest komisí permanentní (§ 4 zák. a § 4 jednacího řádu do posl. sněmovny a senátu);

3. může žádati nejv. kontrolní úřad, aby se účastnil jednání komise a aby předložil spisy revisní a účty a doklady k revisím;

4. podává o postupu svých prací zprávy oběma sněmovnám, a chce-li, i prezidentu republiky a předsedovi vlády. Zpráva, předložená některé sněmovně, musí býti, žádá-li za to tři pětiny členů, dána na pořad

některé z nejbližších 3 schůzí sněmovny, nebo senátu. Členové komise jsou vázáni úplnou mlčenlivostí o jednáních za důvěrné prohlášených. Porušení této povinnosti stihá se zbavením členství, jež vyslovuje k návrhu komise předsednictvo příslušné sněmovny.

Komise zvláštního úspěchu neměla; jednak působnost její byla omezena příliš široce a konkurovala zbytečně s nejvyšším účetním kontrolním úřadem, jednak neměla žádné moci výkonné. Proto v činnosti své od r. 1924 vůbec ustala.

Jan M. Novotný.

Komory obchodní a živnostenské.

1. Obecně. 2. O. a ž. k. v Československu. a) Všeobecně. b) Rozdělení komorních obvodů. c) Obor působnosti a výsledky činnosti. d) Organizace. 3. Ústředna čl. o-ch a ž-ých komor. 4. Obchodní komory v některých cizích státech. 5. Živnostenské či řemeslnické komory. 6. Zahraniční obchodní komory. 7. Mezinárodní kongresy obchodních komor a Mezinárodní obchodní komora. — Literatura.

1. Obecně. Obchodní komory jsou zájmové zastupitelské orgány, sdružující obchodnictvo, živnostnictvo i průmysl (včetně hornictví) a zřízené k podpoře a zastupování obecných zájmů obchodu, průmyslu, živností i dopravy. Jméno „komora“ je původu francouzského (Chambre de Commerce) a rozšířilo se na stejné organizace v jiných kulturních zemích, takže dnes výrazu toho užívá se jakožto správně-technického pojmu k označení i jiných zastupitelských orgánů (komory dělnické, zemědělské, advokátní, notářské, lékařské atd.). Kdežto původní typ francouzský zakládal se na povinné, nucené organizaci všeho obchodnictva, živnostnictva atd., vyvinuly se během času zejména v anglosaských zemích pod jménem „komora“ organizace úplně volné, s více méně stejným okruhem působnosti jako u komor povinných.

Vlastní obchodní komory jsou francouzského původu a vznikly pod vlivem merkantilistických nauk, kladoucích hlavní důraz na povznesení zahraničního obchodu a vývozního průmyslu. Třebaže i v některých jiných obchodních městech a přístavech i v jiných zemích vlivem merkantilistické politiky hospodářské vznikly samostatně veřejnoprávní korporace obchodnické, přece byla to Francie, která již od počátku XVIII. stol. nejdříve soustavně vy-